

ρατηρήσεως· αὐτὴ δὲ πᾶν δημόσιον ἔργον ἢ κυβέρνησιν συγκεντρώνει διὰ τῆς βίας ὅσους θέλει. Ὁ Γκερην-δεης μοὶ διηγήθη ὅτι διὰ τὴν ἐκκαθάρισιν τῆς διώρυγος τῆς καλουμένης Μαχμουδιᾶς, ἡ Αἰγυπτιακὴ κυβέρνησις συνεκέντρωσεν ἕως 403,000 ἀνθρώπους· ἡ πληρωμὴ τῶν δυστυχῶν τούτων συνίσταται εἰς ἱκανὴν ποσότητα ραβδισμῶν, τοὺς ὁποίους ἀφειδῶς διανέμουσιν αὐτοῖς οἱ ἐπιστατοῦντες αὐτούς. β

Ξένος καὶ πάντῃ ἀλλόκοτος πολιτισμός, ἐνώπιον τοῦ ὁποίου καὶ καλούμεθα νὰ κούψωμεν τὸ μέτωπον, ὁ πολιτισμός τοῦ τόπου ἐκείνου ὅπου ὁ λαὸς οὐδεμίαν κέκτηται ἰδέαν εὐζωίας καὶ φιλοτιμίας, ὅπου αὐδὲ ζῶα ἠθελον συγκατανεύσει νὰ κατοικήσῃ τὰς οἰκίας αὐτοῦ, ὅπου ἐργάζεται ὡς μηχανὴ διὰ τοὺς ἄλλους καὶ τρέφεται διὰ θνησιμαίων, καὶ ὅπου συναγελάζεται μὲν διὰ τῆς βίας, μισθοδοτεῖται δὲ διὰ ξυλοκοπήματος!

Καὶ τὸ ἀστείότερον, τοῦτον τὸν πολιτισμὸν ἀντιτάσσων ὁ συγγραφεὺς εἰς τὴν τῆς Ἑλλάδος οἰκτεῖρει αὐτήν.

Καὶ ταῦτα μὲν φαίνονται μὴ χρῆζοντα ἀναλύσεως. Ἀλλ' ἐπὶ τοσοῦτον χωρεῖ ἡ μεμφιμοιρία τοῦ συγγραφέως, ὥστε καὶ διὰ τὴν ὄψιν τῶν Ἀθηναίων αἰσθάνεται ἀηθίαν (σελ. 7), καὶ τὴν προφορὰν τῶν Σμυρναίων προτιμᾷ, καὶ καταδικάζει πάλιν τοὺς λογιωτάτους ὅτι αὐτοὶ ἀπεμάχυναν τὴν γλυκύτητα ταύτης, ὅτι ἡ ἑλληνικὴ γλῶσσα ὁμιλεῖται ἐν Σμύρνῃ μετὰ πολλῆς καθαρότητος ἀρχαϊκῆς, καὶ ὅτι οὐ μόνον ὑπὸ τὴν ὕλικὴν ἔποψιν οἱ Σμυρναῖοι εἰσὶ πολὺ πλεον πεπολιτευμένοι ἀπὸ ἡμᾶς τοὺς κατὰ τὴν ἐλευθέραν Ἑλλάδα, ἀλλὰ καὶ διανοητικῶς δὲν ὑπερτεροῦμεν αὐτοὺς κατὰ πολὺ, μὲ ὅλας μὰς τὰς ἀξιώσεις αὐτῶν.

Εἰ μὲν, ὡς βεβαίως ὁ συγγραφεὺς τῶν Ἐπιστολῶν, ἔχουσι ταῦτα οἱ κάτοικοι τῆς μητροπόλεως τῆς Ἰωνίας, φθάνος μηδεὶς· φίλτατοι ὁμογενεῖς οἱ Σμυρναῖοι καὶ καύχημα ἡμῶν αἱ ἀρεταὶ τῶν ὁμογενῶν. Ἀλλὰ πῶς οἱ ταλαιπώροι λογιώτατοι κατέρωθσαν ν' ἀλλοιωθῶσι τὴν προφορὰν; Ν' ἀλλοιωθῶσι τὴν λέξιν ἢ τὴν φράσιν, νὰ μεταβάλλωσι τὸ φωνὴ εἰς ἄρτον καὶ τὸ κρασί εἰς οἶνον, ἢ καὶ προσκαλλῶντες τὴν λήγουσαν οὐ, κατὰ τὸν φίλον ἔφορον τῆς Βιβλιοθήκης τῆς Βουλῆς, νὰ τὰ ἀναγορεύσωσι φωμίον καὶ κρασίον, τὸ ἐννοῶ· ἀλλὰ διὰ τίνος ὑπερφουδὺς δυνάμειος μετέτρεψαν τὰ χειλοπρόφερτα εἰς οὐρανοσκοπρόφερτα, καὶ τὸν λαρυγγισμόν εἰς πλατυστομίαν, τῇ ἀληθείᾳ ἀκατάληπτον.

Καὶ οὐδαμῶς μὲν διστάζω ὅτι ἡ τοσαύτη κατὰ-κρίσις πηρὴν ἔχει τὴν φιλοπατρίαν τοῦ συγγραφέως· ὁ συγγραφεὺς ἐπιθυμεῖ νὰ ἴδῃ ἔρδην εἰσβάλλοντα πάντα τὰ ἀγαθὰ εἰς τὴν φίλην πατρίδα. Ἀλλ' εἰ καὶ ἐγὼ τάσσομαι μετ' ἐκείνων ὅσοι μετὰ θλίψεως ἀναγνωρίζουσιν ὅτι πολλὰ, ἅτινα οὐ μόνον δυνατόν ἀλλὰ καὶ ἀναπόφευκτον ἦτο νὰ γίνωσι παρημεληθῶσι, δὲν παραγνωρίζω ὅμως καὶ τὰ γινόμενα· οὐδὲ ἀδικῶ ἐπὶ τοσοῦτον ἡμᾶς αὐτοὺς, ἀ-

διακόπως ἐργαζομένους ἔστω καὶ ἀδοκίμως, ὥς τε καὶ τεταρτισμένους Αἰγυπτίους νὰ ὀνομάσω.

Ἀλλὰ καιρὸς νὰ μεταβῶμεν καὶ εἰς τὰς ἀρετὰς τοῦ συγγράμματος.

(Ἔπεται τὸ τέλος.)

ΚΟΠΟΙ ΚΑΙ ΔΙΑΤΡΙΒΗ
ΤΟΥ ΤΑΠΕΙΝΟΥ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΥ
ΑΡΣΕΝΙΟΥ.

Γράφει καὶ τὴν προβίβασιν τοῦ Πατριάρχου
Μοσχοβίας (*).

—οοο—

Γίνωσκε πάλιν, ἀδελφέ, τῇ πρώτῃ τοῦ Μαΐου ἐν κάστρῳ Λόβι ἡλθέ μοι γράμμα τοῦ Πατριάρχου, Ἱερεμίου τοῦ σοφοῦ τοῦ νέου τοῦ Ἰώδον, τοῦ Κωνσταντινουπόλεως τοῦ παραγιωτάτου, καὶ ὁμοτρόπου τρόποις τοῦ Προφήτου Ἱερεμίου καὶ ἔγραψέ με νὰ ἐλθῇ ἀπ' ἐκεῖ νὰ πηγαίῃ εἰς μέγαρ Ἰωάννην τε Λεχίας Καρτζηλέρην νὰ λάβῃ γράμμα ἐξ αὐτοῦ καὶ τοῦ ῥηγὸς Λεχίας νὰ εὕρῃ ἐκ τὰ σύνορα Λεχίας Αἰθαρίας, νὰ πορευθῇ πρὸς μέγιστον Ῥωσίας βασιλεῖα, Θεόδωρον ὀρθόδοξον τὸν κράτιστον καὶ μέγαρ. Καὶ ὡς τὸ γράμμα εἶδα γὰρ λίαν πολλὰ ἐχάρην, ἀρέστην ἐκ τῆς κλίτης μου ταχίως ἐτοιμάσθην, ἔππουε, ἀμάρξι ἀγόρῃσα καὶ ὅσα κάμνουν χρεῖα, τὰ πράγματά μου ἔβαλα ὅλα εἰς ὀρόντιαν. Καὶ μεθ' ἡμέρας οὐ πολλὰς ἦλθεν ὁ πατριάρχης εἰς τῆς Λεχίας σύνορον, καὶ ἔστειλε Καρτζηλέρης ἀνθρώπους καὶ γράμματα εἰς αὐτὸν νὰ πηγαίουν, εἰς τὸ Ζαμόσκι κάστρον τοῦ αὐτοῦ νὰ προσκαλέσων. Ἦκουσα πῶς ἀπέρασε στὸν Καρτζηλέρην πάγει ἐγὼ, καὶ ἐβιάστικα καὶ ἔφθασα στὸ Ζαμόσκι. Παρασκευῇ ἐκίνησα μέσθ' ἀπὸ τὸ Λόβι, ἡμέρᾳ τῇ Κυριακῇ ἔφθασα στὸ Ζαμόσκι. Ἀντάμωσα καὶ ἔβαλα τότε τὸν πατριάρχην μετάνοιαν ἐδαφίην μ' ἐυλόβειαν μεγάλην, προσκύνησα, ἐφίλησα τὴν κεφαλὴν καὶ γόνα, τῇ εἰκοστῇ Μαΐου τε Κυριακῇ ἡμέρᾳ εὐλόγησε, συγχώρησεν, εἶπέ μοι νὰ καθίσω, καὶ λόγους εἶπε λυπηροὺς καὶ ἡλθέ μοι νὰ κλαύσω, πάθῃ τὰ πολυφύγητα π' ὤπαθε στήν Τουρκίαν, εἰς Πόλιν, εἰς τὴν Ῥόδον τε ἐκεῖ στήν ἑξορίαν. Εἶπε καὶ ἐμένα πῶς ἔχεις ἐδῶ εἰς τὴν Λεχίαν; Ὡ δέσπντα, καλῶς, εἶπα, μ' εὐχὴν σου τὴν ἁγίαν. Τότε καὶ τὸν ἀτήγγελα διὰ νὰ πάγω μ' αὐτὸν εἰς μέγαρ τὸν ὑπέρτατον τὸν βασιλεῖα Ῥούσον. Αὐτὸς με ἀποκρίθηκε μὲ εὐμορφον τὸ σχῆμα ἐλθὲ, παιδί μου, μετ' ἐμὲ νὰ πάμῃ στήν Ῥωσίαν. Ὁ Καρτζηλέρης ὁ λαμπρὸς πολλὰ ἐφίλευσέ τον, αὐτὸν καὶ τοὺς ἀνθρώπους του καὶ ὅσοι ἦσαν μ' αὐτὸν. καὶ ἀπ' ἐκεῖ μὲ πολλαῖς τιμαῖς τὸν ἔστειλε νὰ πάγῃ,

(*) Ἰδεὶ φυλλάδ. 130, σελ. 343.

μὲ ὁρισμὸν τοῦ κράλη τε ἐκ τῆς Λεχίας ταύτῃ.
 ἀνθρώπους μᾶς παρέδωκε νὰ πᾶμεν στὸ Μπερέσι
 ἕως τὸ σῦρορον ἐκεῖ ὅπ' οὔρῃ εἰς τὴν μέσην
 Λεχίας Αὐθαρίας τε, ἐκεῖ καὶ κορεψάν μας,
 καλὰ μᾶς δεξιώθηκαν ἐκεῖ καὶ φιλευσάν μας.
 Ἀπ' ἐκεῖ ἐξεβήκαμεν στὴν Βῆλτρα νὰ ὑπᾶμεν
 ἀνθρώπους μᾶς παρέδωκεν ἕως ἐκεῖ νὰ πᾶμεν.
 εἰς πέντε ὁλοπλήρωταις ἡμέραις ἔφθασάμεν
 ἀπὸ τοῦ Μπερέσι ἡμεῖς στὴν Βῆλτρα κορεψάμεν.

Καὶ ὥς τὸ ἤκουσαν ἐκεῖ οἱ ἄρχοντες καὶ ἄλλοι,
 ὅλοι μᾶς προϋπάρτησαν μικροὶ τε καὶ μεγάλοι.

Καὶ εἶδα πολλοὺς ἄρχοντας πολλὰ πεπλουτι-

σμένους,
 ἀλλ' ἕνας ὑπερέβαινεν ἐξαιρετὰ τοὺς ἄλλους,
 σύμβουλος ἦτον τοῦ λαμπροῦ τοῦ κράλη τῆς Λεχίας
 καὶ λογοθέτης μέγιστος ὅλης τῆς Αὐθαρίας.
 Ποκάρπηκ τὸν ἐλέγασιν τὸν εὐγενῆ τὸν ἄρχον
 ἐκεῖνον τὸν ὀρθόδοξον ἐξαιρετὸν τῶν ἄλλων.
 καλὰ μᾶς δεξιώθηκαν καὶ κατεφιλευσάν μας,
 ἡμέρας δύο καὶ δεκα πού γ' ἄχουν τὴν εὐχὴν μας.
 Ποκάρπηκ ἐνδοξώτατος ὁ εὐγενὴς ὁ ἄρχων,
 γυλίαν ἔδωκε πολλὴν ἐξαιρετὰ τῶν ἄλλων.

Ἀπ' ἐκεῖ ἐκινήσαμεν νὰ πᾶμεν εἰς τὴν Ὀρσαν,
 εἰς ἄκρον κάστρον Αὐθαρίας σιμὰ εἰς τὴν Ῥωσίαν
 ἀνθρώπους μᾶς παρέδωκεν ἐκεῖ διὰ νὰ πᾶμεν,
 εἰς μέρας δέκα φθάσαμεν ἐκεῖ κ' ἐκὼν ἔβηκαμεν.
 καλὰ μᾶς δεξιώθηκαν οἱ ἄνθρωποι ἐκεῖνοι,
 καλὰ καὶ μᾶς ἀπέστειλαν ἕως Ῥωσίας κάστρον
 εἰς κάστρον ὅπου λέγουσι Σπολέσικον τὴν κλῆσιν
 ὅπου ῥαὶ μεγαλώτατον σημὰ στὸν Βορισθέην.

Ὁ Βαϊβονδας ἀπέστειλεν ὅπου στὸ κάστρον ἦτον
 ἀνθρώπους καὶ μᾶς ἤφεραν εἰς οἶκους ὅπου ἦτον,
 ἔξω ἐκ τοῦ τειχόκαστρον μέσα εἰς τὸ παλάρι,
 καλὰ μᾶς ἐκορέψασιν μετὰ τιμὴν μεγάλην.

Καὶ πάλιν ἐξαπέστειλε καὶ ὅλους μᾶς ἐγγράψαν.
 ὅλους μᾶς σιτερέσιον κατὰ τιμὴν ἐγγράψαν.
 Ἀνθρώπους τε ἀπέστειλε ταχίως νὰ πηγαίνουν,
 τὸν βασιλέα μέγιστον τὸ μήνυμα νὰ δώσουν.
 Φαγόποτα μᾶς ἔδιδε τὴν καθεκάστην μέραν
 αὐτὸς καὶ ὁ ἐπίσκοπος πολλὰ καὶ τιμημένα
 ὁμοίως σιτερέσια ἔδιδαν καθ' ἡμέραν,
 ὅλους κατὰ τὴν τάξιν μας ἐπ.λέρωναν καθ' ἕνα.

Ὁ βασιλεὺς ὡς ἤκουσεν ἀπέστειλεν ἀνθρώπους
 ταχίως νὰ πηγαίνωμεν ἀντάμα μετ' ἐκείνους,
 καὶ γράμματα μᾶς ἤφεραν ἀπὸ τὸν βασιλέα
 τὸν πατριάρχην ἔγραψαν τοιούτως καὶ ἐλέγαν·

Θεόδωρος ὀρθόδοξος ὁ μέγας βασιλεὺς
 Βλατιμερίου, Μόσχοβον, μεγάλης τῆς Ῥωσίας,
 Αστραχαρίου, Καζανιοῦ μεγάλου Νογραιίου,
 καὶ Ῥαζανίου μεγίστου ἐκείνου τοῦ μεγάλου,
 καὶ πάσης γῆς ἀρκτωρίας μεγάλου Συμπηρίου,
 παρακαλῶ καὶ δέομαι ἐσένα, δέσποτά μου,
 νὰ λάβῃς κόπον νὰ ἐλθῇς ἐδῶ στὴν Μόσχοβίαν,
 ἐσένα γ' ἀπολαύσωμεν κ' εὐχὴν αὐτὴν ἀγίαν.

Τότε καὶ ὁ ἐπίσκοπος καὶ βαϊβονδας τοῦ κάστρου
 εἰς ἐκκλησίαν πῆραν μᾶς ὅπ' οὔρῃ εἰς τὸ κάστρον.
 ἐκεῖ ἐλειτουργήθημεν τῶν κορυναίων μέρα,
 ἀγίου Πέτρου Παύλου τε Σαββάτῳ τε ἡμέρᾳ.

Ἀπ' ἐκεῖ ἐκινήσαμεν εἰς Μόσχοβον νὰ πᾶμεν,
 μ' ἀνθρώπους τοὺς βασιλικούς ἐκεῖ διὰ νὰ πᾶμεν
 Φαγόποτα μᾶς ἔδιδαν τὴν καθεκάστην μέραν
 ὅλα τῆς βασιλείας τε καὶ τὸ ταχὺ καὶ σφύδρα.

Εἰς δέκα μέρας φθάσαμεν τὸν Μόσχοβον τὸ κάστρον
 ἐκεῖνο τὸ περβόητον τὸ καλοτειχωμένον.

Εἰς οἶκους μᾶς ἐκορέψαν ὅπουτ' ἐπισκόπου
 τοῦ κάστρου τοῦ ὀνομαστοῦ μεγάλου Ῥαζανίου,
 μὲ προϋπάρτησιν καλὴν πολλῶν καλῶν ἀρχόντων
 μὲ πληθὺς ἀγαρίθμητον ἐκείνων τῶν ἀνθρώπων.

Ὁ βασιλεὺς ἀπέστειλεν ἄρχοντας τιμημένους
 καὶ ἄλλους ὑπηρέτας τε πολλοὺς παραστεκάτους
 φαγόποτα μᾶς ἔδιδαν τὴν καθεκάστην μέραν
 ἄξια καὶ διάφορα ἀπὸ τῆς βασιλείας.

τραπεζαρέοι, μάγειροι, κερνάντοροι καὶ ἄλλοι,
 καὶ ὅλοι παῖδες ἦσαν μικροὶ τε καὶ μεγάλοι.
 Ὁ βασιλεὺς ἐκάλεσε τὸν μέγαν πατριάρχην
 νὰ πάγῃ νὰ τὸν ἐνωθῇ στὸ μέγα τὸ παλάτι
 ἀνθρώπους ὅστις τε πολλοὺς μαργαροφορεμένους,
 ὅλους μὲ χρυσοχάλδια εὐμορφα στολισμένους.

Ὁ πατριάρχης κίνησε νὰ πάγῃ στὸ παλάτι
 ἐμπρὸς ὑπάρ οἱ ἄρχοντες μικροὶ τε καὶ μεγάλοι
 καὶ ὅπουθεν καλόγεροι οἱ μαυροφορεμένοι,

στὴν μέσην μ' αὐτὸν ἤμεσθαι ἡμεῖς οἱ μαυροφόροι.
 Μογεβασίας ὁ σοφὸς κ' ἐγὼ ὁ Ἐλαιοσώτης,
 Ἀρσένιος ὁ ταπεινὸς ὅπ' οὔρῃ ἐξ Ἑλλάδος.

Εἰς τὸ παλάτι πῆγαμεν πλησίον εἰς τὴν σκάλα
 ἐξείνην τὴν παμμέγιστον τὴν εὐμορφήν τὴν σκάλα,
 ἐκεῖ καὶ ἐπεῖυσσαμεν διὰ νὰ πᾶμεν ἄνω,
 ἐκεῖ πάλιν μᾶς ἤφεραν εὐμορφοὺς τὸ μαρτάτον
 ἄρχοντες ἀξέλειπτους ἀπὸ τὸν βασιλέα,
 τοιούτως ἀποκρίθηκαν ἀπὸ τὸν βασιλέα·

Θεόδωρος ὁ ἐνδοξὸς ὁ μέγας βασιλεὺς
 ὁ αὐτοκράτωρ μέγιστος μεγάλης τῆς Ῥωσίας
 παρακαλεῖ καὶ δέεται ἐσένα, πατριάρχην,
 νὰ ὀρίσῃς νὰ πηγαίνωμεν ἀπάνω στὸ παλάτι.

Ὁ πατριάρχης ἀγίος πρὸς τοῦτους οὕτως ἔφη.
 Τοῦ βασιλέως ὀρισμὸς χωρὶς ἄλλο νὰ γένη
 Κε' ἀπέκει ἐκινήσαμεν νὰ πορευθώμεν ἄνω,
 μ' ἀνθρώπους ἀγαρίθμητους ὅμοι μὲ τῶν ἀρχόντων.

Καὶ πάλιν ἐξαπέστειλεν ὁ βασιλεὺς ὁ μέγας
 ἄρχοντας ἐνδοξώτατους τοὺς δύο λογοθέτας·
 κ' ἐκεῖνοι ἐπροσκήνησαν τοῦτους τοὺς λόγους εἶπαν,
 τοῦ βασιλέως λόγια τὸν πατριάρχην εἶπαν·
 Θεόδωρος ὁ βασιλεὺς ὁ αὐτοκράτωρ μέγας,
 τῶν βασιλείων βασιλεὺς καὶ πάσης τῆς Ῥωσίας,
 παρακαλεῖ καὶ δέεται πρὸς αὐτὸν νὰ πηγαίνῃς
 νὰ σὲ ἰδῇ ἐπιθυμῇ καὶ νὰ τὸν εὐλογήσῃς.

Καὶ πάλιν ἔφη πρὸς αὐτοὺς ὁ θεῖος πατριάρχης
 τῆς Κωνσταντινουπόλεως καὶ τάσης οἰκουμένης·
 Τοῦ βασιλέως ὀρισμὸς χωρὶς ἄλλο νὰ γένη,
 εἰς χρόνους ὑπεράπειρους πάντα νὰ βασιλεύῃ.

Καὶ δύο τὸν ἐλάβασιν ἀπὸ ταῖς ἀρραχάλας,
 ὅσον ὅπου ἐπήγαμεν ἕως ταῖς δύο θύραις
 ὅπ' οὕτω τὸ παλάτιον τὸ περιχυρωμένον,
 καὶ βασιλεὺς ὁ μέγιστος πού κάθεται στὸν θρόνον.
 Ὡς ἴδε μᾶς ὁ βασιλεὺς ἀπὸ τοῦ θρόνου ἔστη,
 καὶ κάτω ἐκατέβηκε μὲ σκῆπτρον εἰς τὸ χεῖρ.

Ὁ πατριάρχης ἔστη δὲ σὺν αὐτῷ στὸν βασιλεῖα,
καὶ πρῶτα ἐπροσκύνησε τῇ εὐμορφῇ εἰκόνα
ἐκείνῃ τὴν ἐξείρετον τὴν δέσποινα τοῦ κόσμου,
ἀγίας θεωρήτορος μεσσηρίας τοῦ κόσμου,
ὁποῦτον μὲ βομπήρια μὲ λίθους ἀδαμάντους,
μὲ ζάμφρους, τοπάτσια καὶ μὲ πολλοὺς μαργάρους.
Κ' ἦτοκ ἐντὸς εἰς τὸ θρόνῳ ἀπάνω βασιλείως,
ἐλέγον ὑψηλότερα ἀπὸ τοῦ βασιλείως.

Κ' ἀφ' οὗτος ἐπροσκύνησεν ἐκείνῃ τὴν εἰκόνα,
ὁ πατριάρχης ἔστησε σὺν αὐτῷ στὸν βασιλεῖα,
τότε αὐτὸς ἐσήκωσε χεῖρά του τὴν ἁγίαν,
εὐχρήθηκεν, εὐλόγησε πολλὰ τὸν βασιλεῖα,
χρόνους γὰ ἤσῃ περισσοὺς καὶ ἀβέβαιον γὰ κάρη,
τὴν βασιλείαν ποῦ κρατεῖ πολλὰ γὰ τὴν αὐτῆν,
τὰς βασιλείας πάσας τε ὅλας γὰ κυριεύσῃ,
αὐτὸν γὰ προσκυνήσωσιν Ἀνατολὴ καὶ Δύσι.
Καὶ πάλιν εἶπε πρὸς αὐτὸν διδάσχαρον γ' ἀφῆσθ
ἐξ τῆς ἐσχόρας τῆς αὐτοῦ στὸν θρόνον του γὰ κατέλῃ.

Τότες ὁ μέγας βασιλεὺς μὲ εὐμορφῇ τὸ σχῆμα,
μὲ ὅλα διαδήματα μὲ ὅλην τὴν κορώνα
ἐκείνῃ ἐπροσκύνησεν εἶπε τὸν πατριάρχην,
εὐχαριστῶ σε, δέσποτα καὶ μέγα πατριάρχην.
Θεὸς ὁ πατενλόγητος ὁ ἐφορῶν τὰ πάντα,
τὰ ὅσα με εὐχρήθηκε γὰ μὲ τὰ δώκῃ πάντα.

Καὶ πάλιν εἶπε πρὸς αὐτὸν, δέσποτα, καλῶς ἦλθες
ὅπ' οὐδὲν ἀγίοτης σου σταῖς ἰδικαῖς μου μέραις.
Κ' ἀπέκει πῆγε κ' ἐκατῆς ἀπάνω εἰς τὸν θρόνον,
στὸν μέγαν τὸν ἐπέρτατον τὸν περιχρυσωμένον.
Ὁ βασιλεὺς ἐπρόσταξε γὰ κατέλῃ ὁ πατριάρχης,
ἐκ δεξιῶν πλησίον του μετὰ τιμῆς μεγάλης
ῶρισε κ' ἐκαθήσαμεν κ' ἡμεῖς ἐκεῖ στὸ πλάγι,
ἐκ δεξιῶν πλησίον του σὺν αὐτῷ στὸν πατριάρχην.

Ὁ βασιλεὺς ποῦ κάθεται ἀπάνω εἰς τὸν θρόνον,
μὲ χεῖρά του τὴν δεξιὰν ἐκράτει τὸ σκήπτρον.
ἐκείνο τὸ ἐξασίον τὸ πολυτιμηνέον,
ὅπ' οὐχέ λίθους ἐκλεστοὺς, εὐμορφα χαμωμένον
τοπάτσια, μπαλάσια καὶ εὐμορφα βομπήρια,
ἀδαμάντους παρμέγιστους καὶ ἐκλαμπρα ζαφήρια.
εἶχε καὶ εἰς τὸ πλάγι του τὴν σφαῖραν τὴν μεγάλην
ἐλόχρυσαν ὅπου δηλοῖ ὅλην τὴν οἰκουμένην.

Οἱ πάντες ὅλοι ἐστέχονταν μ' ἐνλάβειαν μεγάλην,
οἱ Κρέζοι τε καὶ ἄρχοντες καὶ ὅλ' οἱ καλογέροι.

Καὶ πάλιν ἐσκέωθηκεν ὁ βασιλεὺς καὶ εἶπεν
εὐλόγησόν με, δέσποτα ἀξιοτιμηνέε.

Καὶ πάλιν ἐπλησίασε καὶ κατενλόγησέ τον,
εὐχρήθηκεν, ἁγίασε κ' ἐπολυχρόνησέ τον.

Κ' ἀπ' ἐκεῖ προσκυνήσαμεν κ' εὐχρήκαμεν οἱ πάντες
ὁ πατριάρχης καὶ ἡμεῖς μετὰ τιμαῖς μεγάλας
καὶ τότες ἐπορεύθημεν μετὰ πολλῶν ἀνθρώπων
εἰς οἶκους ὅπου ἡμεστον μετὰ πολλῶν ἀρχόντων
ἐκεῖ καὶ ἐκαθήσαμεν ἡμέρας κ' ἑβδομάδας
μ' ἀνθρώπους τε βασιλικοὺς μὲ πλείστους ὑπηρέτας.

Ὁ πατριάρχης μῆνυσεν, ἀπ' ἐκεῖ ἵνα εὐγῇ,
εἰς θρόνον του γὰ πορευθῇ ἐν Κωνσταντινουπόλει.
Τότες ὁ ἀξέπαιτος ἄρχων κυρὸς Μπορούσης
τοῦ βασιλείως πρῶτιστος καὶ μαίμων βασιλίσσης
καὶ Κασανίου ἄρχων τε ἐκείνου τοῦ μεγάλου,
ὅπ' ὄχει γῆμην περισσὴν στὰ πέρατα τοῦ κόσμου,

στὸν πατριάρχην ἔφθασε μετὰ τιμῆς μεγάλης
καὶ χεῖρά του ἐφίλησε μ' ἐνλάβειαν μεγάλην.
χαιρετισμὸν τὸν ἔδωκεν ἀπὸ τὸν βασιλεῖα,
καὶ ἀπὸ τῆς βασίλισσας ἐκείνῃ τὴν ἁγίαν.

Ὁ πατριάρχης χύθηκε καὶ κατενλόγησέν τους,
ἐρώτησε πῶς ἔχουν πῶς εἶναι στὴν ὑγίαν τους.

Ὁ ἄρχων ἀποκρίθηκε καὶ εἶπε δὲ ἐκείνους,
μὲ τοῦ Θεοῦ τὸ θέλημα καλῶναι στὴν ὑγίαν τους.

Ὁ ἄρχων ἐσκέωθηκε κ' εἶπε τὸν πατριάρχην
μὲ φόβον καὶ μ' ἐνλάβειαν καὶ μ' εὐμορφῇ τὴν τάξιν
τοὺς λόγους ὅπου εἶπε τον ὁ μέγας βασιλεὺς
Θεόδωρος ὁ μέγιστος μεγάλῃς τῆς Ῥωσίας.

Ὁ πατριάρχα μέγιστε τῆς Κωνσταντινουπόλεως
ἀγίω ἀγιώτατε τῆς οἰκουμένης ὅλης
παρακαλῶ σε δεῖσθαι τοὺς λόγους μου γ' ἀκούσης
ἐκείνους ὅπου εἶπέ μου ὁ βασιλεὺς Βελίκης.

Θεόδωρος ὁ πρῶτιστος ὁ μέγας βασιλεὺς
Βλατιμερίον, Μόσχον καὶ ὅλης τῆς Ῥωσίας

παρακαλεῖ καὶ δέεται ἐσὺ γὰ ἀπομείνης,
ἰδῶ στὸν μέγαν Μόσχον γὰ εἶσαι πατριάρχης

Βλατιμερίον, Μόσχον καὶ τῆς Ῥωσίας πάσης,
καὶ μέγας γ' ἀγομάζουσι ὅλης τῆς οἰκουμένης,

σὺ δὲ γὰ γῆς περισσοὺν ἀμέτρητον τοῦ κόσμου
ἐσὺ καὶ οἱ ἀνθρώποι σου καὶ ὅλ' οἱ συγγενεῖς σου.

Ὁ πατριάρχης ἤκουσε τοὺς λόγους τοὺς τοιούτους,
πρὸς αὐτὸν ἀποκρίθηκε καὶ εἶπε λόγους τούτους

Θεόδωρον εὐχαριστῶ τὸν βασιλεῖα μέγαν,
καὶ δέσποινα βασίλισσαν Εἰρήνην τὴν ἁγίαν,

πῶς ἔχουν πόθον περισσοὺν ἐνλάβειαν μεγάλην,
καὶ γὰ τιμῆσουν ἀγαποῦν αὐτῶν τὴν βασιλείαν

καὶ γ' ἀποκτήσουν βασιλῶνται ἴδιον πατριάρχην,
ὅπ' οὐταὶ πράγμα τίμιον εἰς πάσαν οἰκουμένην.

Ἀμὴ αὐτὸ ποῦ ἀρίζουσιν οὐ δύναται γὰ γένῃ,
ὅτι μὲ ἀπαρτέχονσι μικροὶ τε καὶ μεγάλοι

ἀρχιερεῖς, καὶ ἱερεῖς καὶ ὅλ' οἱ καλογέροι,
καὶ πάντες ὅσοι θρῆσκοι ἐν Κωνσταντινουπόλει.

Ἀλλὰ τοῦ βασιλείως μας τὸ θέλημα γὰ γένῃ,
μὲ φόβον καὶ μ' ἀρχιερεῖς ἄλλος ἰδῶ γὰ γένῃ.

Τότε πολλὰ λυπήθηκεν ἄρχων κυρὸς Μπορούσης,
τὸ πῶς δὲν εἶναι δυνατόν γὰ μείν' ὁ πατριάρχης.

καὶ ἔλαβε συγχώρησιν γὰ πάγῃ στὸ παλάτι,
τοῦ πατριάρχου λόγια τὸν βασιλεῖα γὰ εἶπῃ.

Εἰς τὸ παλάτι ἔφθασε τὸν βασιλεῖα εἶπε,
τοὺς λόγους ὅπου ἤκουσε καὶ πατριάρχης εἶπεν.

Ὁ βασιλεὺς ὡς ἤκουσε πολλὰ τὸ ἐλυπήθη,
καὶ εἶπε τί γὰ πράξωμεν; τὸ θέλημα ὡς γένῃ

Θεοῦ τοῦ Πατριάρχου γὰ αὐτοῦ τοῦ πατριάρχου.
Ἄς ἔλθουν οἱ ἀρχιερεῖς ὅσοι κ' ἂν εἶναι ὅλοι

ἀρχιεραὶ μὲγιστοι καὶ ὅλ' οἱ ἡγουμένοι.
Καὶ ὁρισμὸν ἀπέστειλε ταχέως γὰ πηγαῖν

ἀρχιερεῖς γὰ ἔλθωσι καὶ ὅλ' οἱ ἡγουμένοι.
Καὶ πάντες ἐσυνάχθησαν καὶ σύνοδον ἐποίησαν

μέσα εἰς τὸ παλάτι μετὰ τὸν βασιλεῖα.
Οἱ πάντες ὅλοι εἶπασιν ἂν θέλῃ πατριάρχης

τῆς Κωνσταντινουπόλεως ὅλης τῆς οἰκουμένης,
αὐτὸν ἡμεῖς γὰ ἔχωμεν ὅσ' ὄναι ἡ ζωὴ του,

καὶ ὅλοι μας γὰ ἡμεστερ εἰς τὴν ὑποταγὴν του.
Ὁ βασιλεὺς, ἀρχιερεῖς καὶ ὅλοι τῆς συνόδου,

ἵσταίλασι τὸν ἀρχόντα Ἀνδρίαν τοῦ Τζαλχάνου
ἄνθρωπον γέρον θανμαστὸν πολλὰ πεπαιδευμένον
τίμιον καὶ ἐνάρτεον καὶ ἅλιν φημισμένον,
καὶ τὸν αὐτοῦ αὐτάδελφον τὸν ἀρχόντα Βασίλην,
τὸ τῆς συνόδου βούλευμα γὰρ ποῖν τὸν πατριάρχην.
Καὶ ἦλθον καὶ ἐνώθησαν τὸν μέγαν πατριάρχην,
δεσπότην ἀξίεπαινον εἰς πᾶσαν οἰκουμένην,
τὴν χεῖρά του ἐγείλουν καὶ κεφαλὴν καὶ γόνα,
αὐτὸς καὶ τοὺς ἐυλόγησε μὲ χεῖρα του ἁγίαν.
Τότε καὶ τὸν ἀτήγγειλαν τὰ τῆς συνόδου πάντα,
τοῦ βασιλέως τὴν βουλὴν καὶ τῆς συνόδου βλά.

Ἀκούε, ἀγιώτατε καὶ θεῖε πατριάρχα,
ὁ βασιλεὺς Θεόδωρος ὅπ' ὄχει τὴν Ῥωσίαν,
ἀνατολήν καὶ δύσιν τε μεγάλην Ἀρχιερίαν,
ἀρχιερεῖς, ἡγούμενοι ὅπ' οὐκ αἰσθῆν Ῥωσίαν,
παρακαλοῦν καὶ δεόται γὰρ εἶσαι πατριάρχης,
ἰδὼ στήν βασιλείαν μας καὶ γὰρ πατριαρχεῖν,
βίον γὰρ ἔχης περισσὸν, χαρίσματα μεγάλα,
χωρία, κάστρον περισσὰ μικρὰ τε καὶ μεγάλα
καὶ πάλιν σιτερέσια ἀπὸ τῆς βασιλείας,
ἀπ' ἄσπρα τὰ τοργάτια τὴν καθ' ἡμέραν χίλια
καὶ ὅλοι σου οἱ ἄνθρωποι γὰρ ἔχωσι χωρία,
πολλὴν τιμὴν καὶ πλουτισμὸν καὶ ὅσα χάριτον
[χρεῖα.

Οὕτως ἐκέλευε εἰπᾶσι καὶ ἔβαλον μετάνοιαν.

Ὁ πατριάρχης ἔφησεν εἶπε τοιοῦτα λόγια
Θεόδωρον τὸν κράτιστον τὸν μέγαν βασιλέα,
καὶ δεσποιναν βασίλισσαν Εἰρήνην τὴν ἁγίαν
εὐχαριστῶ γὰρ μέγιστα πῶς ἔχουν πόθον μέγαν,
ὁμοίως καὶ τὴν σύνοδον ἐποῦτην τὴν ἁγίαν,
καὶ γὰρ τιμήσουν ἀγαποῦν αὐτῶν τὴν βασιλείαν
καὶ πατριάρχης γὰρ κληθῶ σ' αὐτῶν τὴν βασιλείαν.

Ἐπεὶ τοῦτο εἶν' ἰδύνατον ὥδε ἐγὼ γὰρ μείνω
καὶ πατριάρχης Μόσχου ἐγὼ διὰ γὰρ γένω.
Ἀρχιερεῖς καὶ ἱερεῖς καὶ οἱ πόλῖται ὅλοι
τῆς Κωνσταντινουπόλεως μικροὶ τε καὶ μεγάλοι
ἰδὼ μὲ ἀποστείλαντι ταχέως ἵνα ἔλθω,
τὸν βασιλέα γὰρ ἰδὼ ταχέως γὰρ πηγαίνω.
Μητέρα μας τὴν Ἑκκλησίαν ἐκέλευε γὰρ γυλάξω
τὴν ἀχαμνὴν καὶ γηραιὰν ἐκέλευε γ' ἀναβρέψω
ὅπ' ὄχει τέκνα περισσὰ καὶ κατεπρόξισέ τα
βίον πολλὸν γὰρ ἔδωκε καὶ κατεπλουτίσέ τα
καὶ νῦν τὴν ἐγκατέλειπον καὶ δὲν τὴν ἐκθυμοῦνται,
γὰρ ἔχη πάντα πλουτισμὸν καὶ γὰρ παρηγορήται.
Ἐγ' ὦμαι πρῶτος τῆς νύκτος ἀπὸ τῶν ἄλλων πάντων
ἐκδικητὴς καὶ γυλακτὴς τῶν ἀδελφῶν μου πάντων
γηροκομήσαι θούλωμαι μητέρα μας τὴν γραιάν,
εὐχὴν αὐτῆς γὰρ λαβώμεν ἐκέλευε τὴν ἁγίαν
καὶ κληρονόμοι ἄξιοι γὰρ γένωμεν ἐκέλευε
εἰς ὅλα τῆς τὰ κτήματα ὥς εἶναι ἡ βουλὴ τῆς.
Ἀμὴ ἐγὼ μὲ θέλημα ἐκέλευε τῆς μητρός μου
καὶ μὲ τὴν γνώμην τῶν πολλῶν πάντων τῶν ἀ-

[ἀδελφῶν μου,

μὲ νόμον καὶ μὲ τάξιν τε γὰρ ποίσω πατριάρχην
εἰς Μόσχον τὸν μέγιστον εἰς τὴν Ῥωσίαν ὅλην,
γὰρ πληρωθῇ τὸ θέλημα τοῦ βασιλέως πάσης
μεγάλης τῆς Ῥωσίας τε καὶ τῆς συνόδου πάσης.

Ἐκεῖνοι ἐπροσκύνησαν εἰς τὸ παλάτι πῆγαν

τὸν βασιλέα, σύνθετον τοῦτον τοὺς λόγους εἶπαν.
Οἱ ἅπαντες ὡς ἤκουσαν λέπει τοὺς πῆγαν ὅλους,
ἀρχιερεῖς καὶ ἱερεῖς μικροὺς τε καὶ μεγάλους,
καὶ εἶπαν τί γὰρ πράξωμεν τὸ θέλημα ὡς γένῃ
Θεοῦ τοῦ παντοκράτορος καὶ αὐτοῦ τοῦ πατριάρχου.

Καὶ πάλιν τότες ἵσταίλας δύο τῶν ἐπισκόπων
τιμίους καὶ ἐταρέτους τε ἐξαίρετους τῶν ἄλλων
εἰς πατριάρχην ἦλθον μετὰ τιμῆς μεγάλης,
τῆς Κωνσταντινουπόλεως καὶ πάσης οἰκουμένης,
προσκύνησαν, ἐγείλουν χεῖρά του τὴν ἁγίαν
χαιρετισμὸν τὸν εἶπασιν ἀπὸ τῆς βασιλείας.

Ὁ βασιλεὺς ὁ μέγιστος Ῥωσίας τῆς μεγάλης,
χαιρετισμὸν ἀπέστειλε τῆς σῆς ἀγιοσύνης,
ὁμοίως καὶ ἡ δεσποινὰ βασίλισσα Εἰρήνη,
καὶ σὺν αὐτοῖς ἀρχιερεῖς καὶ τῆς συνόδου ὅλοι,
καὶ πιστευσοῦν, ὡς δεσποτα, ὁ βασιλεὺς καὶ ὅλοι
πολλὰ τὸ ἐλυπήθησαν μικροὶ τε καὶ μεγάλοι.
τὸ πῶς καὶ δὲν ἀπομείνεις γὰρ εἶσαι πατριάρχης
Ῥωσίας τῆς μεγάλης τε καὶ πάσης οἰκουμένης,
γὰρ ἔχης πλουτοῦν περισσὸν, χαρίσματα μεγάλα,
κάστρον, χωρία περισσὰ μικρὰ τε καὶ μεγάλα,
καὶ πάλιν σιτερέσια ἀπὸ τῶν βασιλείας
ἀπ' ἄσπρα τὰ τοργάτια τὴν καθ' ἡμέραν χίλια,
καὶ ὅλοι σου οἱ ἄνθρωποι γὰρ ἔχωσι χωρία,
πολλὴν τιμὴν καὶ πλουτισμὸν καὶ ὅσα χάριτον
[χρεῖα.

Ἀλλ' ἐπειδὴ σὺ δύνασαι ἰδὼ γὰρ ἀπομείνεις
καὶ τῆς Ῥωσίας γὰρ γενῆς ἴδιας πατριάρχης.
παρακαλοῦν καὶ δεόται μικροὶ τε καὶ μεγάλοι,
ὁ βασιλεὺς, βασίλισσα καὶ ὅλ' οἱ ἐπισκόποι
ὥς σὺν μέγαν Μόσχον γὰρ ποίσης πατριάρχην
ἐκεῖνον ποῦ ἐψήφισεν ὁ βασιλεὺς καὶ ὅλοι.

Καὶ τώρα ὅλοι δεόται ἐσὺ γὰρ κοπιάσης
μέσα εἰς τὴν μητρόπολιν στήν ἑκκλησίαν γὰρ σέβης
ἐκεῖνον ποῦ ἐψήφισαν γὰρ ποίσης πατριάρχην,
γὰρ ἀκουσῇ, γὰρ φημιστῇ στήν οἰκουμένην ὅλην.

Τότε ὁ περιβόητος καὶ μέγας πατριάρχης
τῆς Κωνσταντινουπόλεως καὶ πάσης οἰκουμένης
πρὸς αὐτοὺς ἀποκρίθηκε καὶ εἶπε τοιοῦτον λόγον
ἐκεῖνον ἐπισκόπους τε καὶ τοὺς ἀπεσταλμένους.
Θεοῦ τοῦ παντοκράτορος τοῦ παντ' ἐυλογημένου
τὸ θέλημά του γὰρ γενῇ ὡς εἶναι τῆς βουλῆς του.
καὶ βασιλέως μέγιστον μεγάλης τῆς Ῥωσίας
Βλαδимиρῶν, Μόσχου καὶ πάσης Ἀρχιερίας,
καὶ τῆς σεπτῆς βασίλισσας κυρίας τῆς Εἰρήνης,
ἀρχιερέων θέλησα καὶ τῆς συνόδου ὅλης.

Καὶ τότες ἐπορεύθημεν ἐντὸς τῇ μητροπόλει,
ἐκεῖ ποῦ ἀπαρτίχεναν μικροὶ τε καὶ μεγάλοι,
ὁ βασιλεὺς, ἐπισκόποι οἱ ἀρχόντες καὶ ὅλοι
ἀρχιερεῖς μέγιστοι καὶ ὅλ' οἱ ἡγούμενοι.
Καὶ πῆγαμεν καὶ φθάσαμεν σιγὰ στήν ἑκκλησίαν,
καὶ πάντες τότε ἔκαμαν μεγάλην εὐταξίαν.

Ἀρχιεπίσκοπ' ἦλθον ὅλοι μετὰ μαρτία
καὶ ἱερεῖς διάκονοι ὅλοι μετὰ φελώτια

ὅλοι τὸν ἐχαιρέτησαν. (*)

Στὴν ἑκκλησίαν σέβημεν καὶ στάθηκε σὺν θρόνον.

(*) Ἑλλήνις ἐνστάθη τὸ κείμενον.

Τότε σὺν παρακλήσιον θρόνους ἐκεῖ ἐθέσαν,
 ἀρχιερεῖς ἐπήγαγον ἐκεῖ καὶ ἐκαθίσαν.
 Καὶ σὺν αὐτοῖς ἐκάθισεν ὁ τῆς Μορευθασίας
 ὁ θεῖος Ἰερόθεος ὁ ἐμπειρὸς σοφίας.
 καὶ σὺν αὐτοῖς ἐκάθισα ἐγὼ ὁ Ἐλασσώτης
 ὁ ταπεινὸς Ἀρσένιος ὅπ' οὐμαι ἐξ Ἑλλάδος.
 Ἐκεῖ καὶ ἐψηφίσαμεν ἡμεῖς κατὰ τὴν τάξιν,
 τρεῖς τῶν ἀρχιερέων τε τὰ γένη πατριάρχης·
 καὶ ὅλοι οἱ ἀρχιερεῖς ἐγράψαν τὸνομά τους,
 ὁ καθ' εἷς μὲ τὴν χεῖρά του ἐκεῖ σὺν κόνδικάν τους.
 Καὶ ἔπειτα σηκώθημεν καὶ εὐγήκαμεν ἀπ' ἐκεῖ,
 σὺν πατριάρχῃ πῆγαμεν ἐκεῖ σημά σὺν πλάγι.
 Ὁ βασιλεὺς ἀπέστειλε ἔς αὐτοὺς τὰ πορευοῦμεν,
 καὶ πάντες ἐπορεύθημεν ἀπάνω σὺν παλάτι,
 ἐκεῖ μᾶς προῦπύτησε στοῦ παλατίου πύλην,
 καὶ εὐλογίαν ἔλαβεν ἀπὸ τὸν πατριάρχῃν,
 εἰς κεφαλὴν εἰς στήθος τε εἰς δεξιὰν καὶ ἀλλήν,
 καὶ πῆγε καὶ ἐκάθισεν σὺν ὑψηλὸν τὸν θρόνον,
 καὶ πατριάρχῃς ἔκατ'ε σημά ἀπὸ τὸν θρόνον.
 Καὶ παρακάτω καθίσαν ἀρχιερεῖς οἱ ὅλοι,
 καὶ πάντες ἄλλοι στέκοιεν ἀρχόντες καὶ ἡγουμένοι.
 Καὶ ἀπ' ἐκεῖ ἐσηκώθηκε ὁ θεῖος πατριάρχῃς,
 καὶ βασιλεὺς Θεόδωρος Ῥωσίας τῆς μεγάλης,
 ὁ πατριάρχῃς ἔδωκε ψήφους σὺν βασιλείᾳ,
 ἐκ τούτων ὁποῖους καὶ αὐτὸς τὰ διαλέξῃ ἑα.
 Τούτων ψήφους τότε ἔλαβε μὲ εὐλάβειαν μεγάλην,
 καὶ τὸν Θεὸν ἐδόξασε μετὰ φωτὴν μεγάλην.
 Εὐχαριστῶ σε, κύριε, δοξάζω τὸνομά σου
 καὶ ἀγαθὴν σου πρόνοιαν καὶ βίαν τὴν βουλήν σου,
 καὶ ὡς μᾶς ἀπέστειλες τὸν μέγαν πατριάρχῃν,
 τῆς Κωνσταντινουπόλεως καὶ εἰς πᾶσαν οἰκουμένην
 αὐτὸς καὶ μὲ τὸ θέλημα τῆς σῆς οἰκονομίας
 τὰ ποίῃ πατριάρχῃν μας εἰς τὸ βασιλείῳν μας.
 Καὶ πάλιν εὐχαρίστησε τὸν μέγαν πατριάρχῃν
 τούτους τοὺς λόγους εἶρηκε σὺν μέγαν πατριάρχῃν.
 εὐχαριστῶ σε, δέσποτα, ὦ μέγα πατριάρχῃ
 τῆς Κωνσταντινουπόλεως τὴν σὴν ἀγιωσύνην.
 ὅπ' οὐδέ τις εἰς τὸν τόπον μας ἐδῶ εἰς τὴν Ῥωσίαν,
 καὶ τὰ τιμήσης βούλῃσαι ἐδῶ τὴν Μοσχοβίαν.
 Παρακαλῶ καὶ θέομαι τὰ ποίῃς πατριάρχῃν,
 Ἰῶβ μητροπολίτην μας εἰς τὴν Ῥωσίαν βίαν.
 Ὁ πατριάρχῃς ἔφησε τὸν βασιλεῖα εἶπε·
 τοιούτους λόγους ἔφησε καὶ πρὸς αὐτὸν μὲν εἶπε·
 Θεὸς ὁ παντοδύναμος πάντα τὰ κοσμήτην,
 τὸ θέλημά σου τὰ γενῇ καὶ πάντα τὰ πληρώσῃ.
 Ἐκεῖνο ὅπου βούλῃσαι καὶ ἀγαπᾷς τὰ γένη
 Θεὸς ὁ παντενλόγητος καλὰ τὰ τελεῖσθῃ.
 Καὶ ἀπ' ἐκεῖ προσκυρήσαμεν καὶ εὐγήκαμεν ἀπέχει
 σὺν οἶκον ἐπορεύθημεν ὁποῦμασταν οἱ ὅλοι.
 Ἡμέρα Πέμπτη ἔγιναν οἱ ψῆφοι πατριάρχῃν,
 τῆς Μοσχοβίας πόλεως ἐκεῖνον τοῦ Ἰῶβου.
 Καὶ πάλιν τῇ Κυριακῇ ἦλθαν οἱ ἐπισκόποι
 καὶ ἄρχοντες βασιλικοὶ πολλοὶ τε καὶ μεγάλοι.
 Καὶ ἀπ' ἐκεῖ ἐπορεύθημεν καὶ πῆγαμεν οἱ ὅλοι,
 σὺν ἐκκλησίαν ἀπαρτὲς μικροὶ τε καὶ μεγάλοι.
 Ὁ πατριάρχῃς στάθηκεν εἰς ἄμβωνα τὸν μέγαν
 ἐκεῖνον ὅπου ἔκαμαν μέσα σὺν ἐκκλησίαν,
 μὲ δώδεκα σκαλίδια εὐμορῃ ἐνδύμενα

εἰς ἐκκλησίαν μέσον τε ἀγνάντια τὸ δῆμα,
 μὲ χάλδια περισσὰ χρυσόπλοκα καὶ μαῦρα
 κόκκινα καὶ γαλάζια καὶ πᾶσαν θεωρίαν.
 Ὡς ποταμοὶ κατέβαιναν τὰ χάλδια ἐκεῖνα,
 ἐκ κορυφῆς τοῦ θρόνου τε ἕως τ' ἁγίου δῆμα.
 Ἐκεῖ καὶ θρόνους ἔβαλαν τὰ κατ' ἡν πατριάρχῃς,
 καὶ βασιλεὺς Θεόδωρος Ῥωσίας τῆς μεγάλης,
 ἐκεῖ εἰς τὰ σκαλίδια βαλμένους θρόνους εἶχαν,
 ἀρχιερεῖς τὰ κατ' ἡν οἱ εἰς ὁδοῖαν
 ἐκεῖ ἀπάνω φόρεσεν ὁ μέγας πατριάρχῃς
 τὰ ἅγια ἐνδύματα κλησίας τῆς μεγάλης.
 Τότε καὶ τὸν ἐδόξασι μήτραν ὠραιότατην,
 καὶ ἔβαλε σὺν κεφαλῇ του ἀξιοτιμημένην.
 Τότε ἡμεῖς ἐσέβημεν ὅλ' εἰς τ' ἁγίον δῆμα,
 καὶ πάντες ἐφορέσαμεν ἐνδύματα ἁγία,
 καὶ μήτρας μᾶς ἐδόξασι πολλὰ ἐγκοσμημένας
 εἰς κεφαλὰς ἐβάλαμεν πολλὰ τιμημένας.
 Καὶ ἀφ' ὧν ἐνεδύθημεν φορέματα ἐκεῖνα,
 οἱ πάντες ἐκαθίσαν ἐκεῖ εἰς τὰ σκαμνία
 ὁ πατριάρχῃς ἔκατ'ε ἐκεῖ εἰς τὸ σκαμνίον,
 ὁμοίως καὶ ὁ βασιλεὺς εἰς ἕτερον σκαμνίον.
 Καὶ ἀπ' ἐκεῖ ἀποστείλασι τοὺς δύο διακόρους,
 τοὺς πρώτους τοὺς εἰσάγειν ἀπὸ τούτων ἄλλους ὅλους,
 Ἀετότιον διάκονον μεγάλης ἐκκλησίας,
 καὶ ἕτερον διάκονον μεγάλης τῆς Ῥωσίας
 καὶ ἔρχονταν καὶ ἔλεγον τοὺς ἀρχιερεῖς οὗτοι
 ὁ πατριάρχῃς, βασιλεὺς, οἱ ἅγιοι ἐκεῖνοι,
 ἐπρόσταξαν τὰ εὐχεσθε ἕξ ἀπὸ δύο δύο,
 τὰ ὀρίσεται τὰ κατ' ἡν κατὰ τὴν τάξιν δύο.
 Καὶ πάντες ἐπορεύθημεν καὶ κατ' ἡν μὲ τὰξιν
 ἐκεῖ σὺν τοῖς θρόνοις ὅλοι μας καθ' ἑαυτοὺς κατὰ τάξιν.
 Καὶ μετὰ ταῦτα ἔβαλαν διὰ κεφαλὰς πολλοὺς,
 σημά εἰς τὸ θυμόθυρον ἐκεῖνο τὸ ὠραῖον
 ἐκεῖ καὶ παραστέκοιεν ἄνδρες ἀρματοῦμενοι,
 καλὰ καὶ τὸ ἐνδύματα ἐκεῖνο πάντες ὅλοι,
 ὅσον ὅπου ἐφ' ἑαυτοῦ ὑποψήριον τὸν μέγαν,
 τὸ ὄνομα Ἰῶβου τε μὲ ψυχῇ ἁγία,
 ἀρχιερεῖς μέγιστοι καὶ πρώτιστοι τῶν ἄλλων,
 μητροπολίτην Μόσχοβου πρῶτον τῶν ἐπισκόπων.
 Καὶ πῆγε καὶ ἐστάθηκεν ἀπάνω σὺν πολλοῖς,
 καὶ πάντας ἐπροσκύνησεν ἀπ' ἐκ τῶν πολλοῖς.
 Καὶ ἔπειτα τὸν ἔδωκε τὸ μέγα τὸ βιβλίον,
 τὰ εἶπε εἰς τοὺς ἀπαρτὰς τὸ σύμβολον τὸ θεῖον
 καὶ σύμβολον ἐφώρησε μεγαλοφάνως πάντων
 τοῦ πατριάρχῃν ἐμπροσθεν καὶ ἀρχιερέων πάντων.
 Καὶ πάντες ἐκαθέζονταν ὡς εἶπε καὶ τὸ τέλος,
 ὁ πατριάρχῃς, βασιλεὺς, ἀρχιερέων δῆμος.
 Καὶ τότε τὸν ἐλάβασι πρωτόπαλαις ὁ μέγας,
 καὶ ἀρχιερέων μέγιστος μεγάλης ἐκκλησίας.
 ἀπάνω τὸν ἐφ' ἑαυτοῦ ἐμπροσθεν πατριάρχῃν,
 καὶ πατριάρχῃς ἔδωκε τὴν χάριν τοῦ ἁγίου
 πνεύματος παντετίου τε μετὰ εὐχῆς μεγάλης
 τὰ εἶναι πατριάρχῃς τε Ῥωσίας τῆς μεγάλης.
 Καὶ φιλῆμα τὸν ἔδωκε τότε κατὰ τὴν τάξιν,
 ὁμοίως καὶ ἀρχιερεῖς καθ' ἑαυτοὺς κατὰ τάξιν
 καὶ ἔπειτα ἐκάθισεν σημά σὺν πατριάρχῃν,
 ὅσον ὅπου ἐγίνηκεν ἡ εἰσοδος ἡ πρώτη.
 Ἀφ' οὗ ἐγίνηκεν εἰσοδος ἐσέβημεν οἱ ὅλοι,

ἀρχιερεῖς καὶ ἱερεῖς καὶ ὅλ' οἱ ἡγουμένοι.

Κι' ἀφ' ὧν τῆς ἐσεδήκαμεν οἱ πάντες εἰς τὸ θῆμα τὰ τροπαροκοιτάκια ἐψάλαμεν στὸ βῆμα. Τότε σκαμπίον ἔβαλαν ἔμπροσθεν τῆς τραπέζης καὶ γῆμην τότες εἶπαι μεγάλου πατριάρχου, καὶ βασιλέως μέγιστον μεγάλης τῆς Ῥωσίας, Βλαττιμερίου, Μόσχου καὶ πάσης Ἀρκτωρίας. Ἀφ' ὧν τῆς ἐτελείωσαν τὴν γῆμην τὴν μεγάλην, τότες οἱ ψάλλται ἔψαλαν μετὰ φωνῇν μεγάλην τρισάγιον τὸ δόξαμις μετὰ φωνῆς μεγάλης ὁ μέγας ὁ δομέστικος ἐκεῖνος ὁ Πασχάλης ἐκ τῆς μεγαλοπόλεως ἁγίου Κωνσταντίνου, καὶ ἕτεροι οἱ σὺν αὐτῷ ψάλλται τοῦ πατριάρχου.

Κι' ἀφ' ὧν τῆς ἀποψάλασι τρισάγιον τὸν ὕμνον ὁ πατριάρχης ἐλόγησεν ἐκεῖνον ὅλον κόσμον. Τότες ὁ ὑποψήφιος ἐκεῖνος ὁ Ἰώβης, ἐκ δεξιῶν ἐστάθηκε πλησίον πατριάρχου ὁ πατριάρχης φώνησε μετὰ φωνῇν μεγάλην Ἰώβ τὸν ὑποψήφιον θεῖον μητροπολίτην.

Ἡ θεία χάρις πάντοτε προβίβασιν ποιῆσαι, ἐκ θρόνου μητροπόλεως καὶ πατριάρχης ῥ' ἄσαι Βλαττιμερίου, Μόσχου καὶ πάσης τῆς Ῥωσίας πασῶν Ὑπερβορείων τε καὶ πάσης Ἀρκτωρίας. Καὶ πάντες εὐχαρίστησαν τὸ κῆρι ἐλέησον ἔψαλαν οἱ ἀρχιερεῖς μεγαλοφώνως εἶπαν ὁμοίως καὶ τὸ ἄξιον μικροὶ τε καὶ μεγάλοι, ἀρχιερεῖς καὶ ἱερεῖς καὶ ὅλ' οἱ ἡγουμένοι.

Κι' ἀφ' ὧν τῆς τέλος ἔλαβε προβίβασιν ἡ θεία καθ' ἑκαστὸν τότες ἔλαβε τὴν θεῖαν λειτουργίαν ἀρχιερεῖς καὶ ἱερεῖς κ' οἱ δύο πατριάρχαι, ὁμοίως καὶ ἡγούμενοι καὶ οἱ ἀρχιμανδρίται. Καὶ μυστικῶς ἐλέγασι πάντες εὐχὰς ἁγίας ὁ πατριάρχης ἔλεγεν ἐκφώνησεις ἁγίας. Ἀφ' ὧν τῆς ἐτελείωσαν τὴν θεῖαν λειτουργίαν οἱ πάντες ἐμετάλαβαν τὴν θεῖαν κοινωρίαν. Ἀφ' οὗ δὲ τέλος ἔλαβεν ἡ θεία λειτουργία, οἱ πάντες ἐξεδύθημεν ἐν τῷ στί ἁγίον θῆμα. οἱ πατριάρχ' εὐγῆκασιν εἰς ἄμβωτα τὸν μέγαν, ἐκεῖ καὶ ἐξεγόρεσαν φορέματα τὰ ἅγια, ἐκεῖνα τὰ πολύτιμα ὅπ' οὐναί με μαργάρους, πολύτιμα ἐξαιρετὰ με λίθους ἀδαμάντους καὶ τὰ μαρτῖα ἔβαλαν καὶ κάθισαν στοὺς θρόνους ἐκεῖ καὶ μεῖς ἐπήγαμεν πλησίον εἰς ἐκείνους.

Ὁ βασιλεὺς τὸν ἔδωκε Ῥωσίας πατριάρχην χάρισμα ἐξαιρετὰ μετὰ εὐχὴν μεγάλην. Ὁ βασιλεὺς σηκώθηκε, κ' οἱ δύο πατριάρχαι, ἀρχιερεῖς, ἡγούμενοι καὶ οἱ ἀρχιμανδρίται. Ὁ βασιλεὺς ἐκέλευσε τὸν νέον πατριάρχην, καὶ εἰργάζετο τὸ φόρεμα ἐκεῖνον τὸν μαρδύτην καὶ βασιλεὺς μετὰ χεῖρά του τὸν ἔβαλεν ἐγκύβην, τίμιον καὶ ἐξαιρετὸν μ' ὀλόχρυσον γαῖταρι. Καὶ πάλιν μετὰ τὰς χεῖράς του τὸν ἔδωκε μαρδύτην, πολύτιμον, ἐξαιρετὸν ἐκ Βερετίας χάζδιον, μετὰ λίθους πολυτίμητους καὶ μετὰ πολλοὺς μαργάρους. ἐκ τοῦ αἵματος ὡς ποδῶν κ' ὀλόχρυσον θαμμένους. Εἶχε καὶ ἀξιέπαιτους τοὺς ποταμοὺς ἐκεῖνους, ὅλους μετὰ λίθους ἐκλεκτοὺς καὶ μετὰ πολλοὺς μαργάρους. Καὶ πάλιν μετὰ τὰς χεῖράς του ἔδωκε καλλιμαῦχιν

λευκὴν μετὰ λίθους ἐκλεκτοὺς μετὰ τὸ μαργαριτάρει κ' ἐπάνω εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ καλλιμαῦχίου εἶχε σταυρὸν πολύτιμον Χριστοῦ, Χριστοῦ τοῦ ζωοδότου, Εἶχε ῥομπῖνια πολλὰ καὶ στρογγυλοὺς μαργάρους, τοπάζια, μπαλάσια, μεγάλους ἀδαμάντους. εἰς μέσον τε καὶ ἄκραν τε ὀλόχρυσον ἐκείνον τοῦ βασιλεὺς ἐχάρισε τοῦ πατριάρχ' Ἰώβου. Καὶ πάλιν τὸν ἐχάρισε εὐμορφὴν πατερίτζαν, ὀλόχρυσον, ἐξαιρετὴν, τιμίαν τε κ' ὠραίαν μετὰ λίθους πολυτίμητους καὶ μετὰ πολλοὺς μαργάρους, καὶ εἶχε κόμπους τέσσαρας ἐγκαύσματος ὁμοίους. Τότε καὶ τὸν ἐλάλησε μετὰ ἰδίῳ του στόμα, καὶ λόγους τούτους εἶπέ τον μετὰ ἰδίῳ του γλῶσσαν.

Ὁ δέσποτ' ἀγιώτατε τίμιε πατριάρχα, πάτερ πατέρων πρώτιστε ἐν πάσῃ τῇ Ῥωσίᾳ, καὶ πατριάρχα μέγιστε μεγάλης τῆς Ῥωσίας, Βλαττιμερίου, Μόσχου καὶ πάσης Ἀρκτωρίας, Ἀστραχαλίου, Καζαντοῦ μεγάλου Νογρατίου καὶ Ραζανίου μέγιστον καὶ ὅλον Συμπερίον, ἡ βασιλεία μ' ὤρισε ἐσὺ πρῶτος νὰ εἶσαι, ἀρχιερέων πρώτιστος ἐσὺ πάντα νὰ εἶσαι, ῥ' ἄχης καὶ σάκκον θαυμαστὸν καὶ μήτραν μετὰ

[λίθους

καὶ μέγα τὸ καπάσιον μετὰ πολλοὺς μαργάρους πατριάρχης νὰ γράφεσαι εἰς ὅλας βασιλείας, εἰς ὅλα τὰ ῥηγάτα τε εἰς ὅλας δεσποτείας, καὶ ἀδελφὸς νὰ λέγεσαι πατριαρχῶν τῶν ἄλλων, τῆς Κωνσταντινουπόλεως καὶ τῶν λοιπῶν τῶν ἄλ-

[λῶν.

(Ἔπεται συνέχεια.)

Ο ΤΕΛΕΥΤΑΙΟΣ ΤΩΝ ΠΑΛΑΙΟΛΟΓΩΝ.

Ἐκ τοῦ Ἀγγλικοῦ.

—οοο—

Περίεργον ἱστορικὸν πρόβλημα εἶναι ἡ ἀνίχνευσις, τῶν οἰκογενειῶν αὐτοκρατόρων τε καὶ βασιλέων, ἡρώων τε καὶ κατακτητῶν, ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τῆς παρακμῆς ἄχρι τῆς παντελοῦς ἐκλείψεως αὐτῶν. Ὁ γενεαλόγος ἀσχολεῖται μᾶλλον εἰς κολακείαν τῶν μεγάλων, ἀναδεικνύων τὴν ἀρχαιότητα τῆς καταγωγῆς αὐτῶν, ἢ εἰς τὸ νὰ διδάξῃ πρὸς τὸν κόσμον τὴν θικὸν μάθημα περὶ τῆς ἀστασίας τοῦ ἐπιγεῖου μεγαλείου διὰ τῆς περιγραφῆς τῶν περιπετειῶν αὐτῶν. Ἀλλὰ καὶ τὰ νεκροταφεῖα ἰδίαν ἔχουσι σηματογραφίαν, τὰ χρονικά τῆς ὑποίας σειρὰν διδασκαλίας ὠφελιμωτάτην εἰς τοὺς ζῶντας προσφέρουσι. Ποία τῶν δυναστειῶν τῆς ἀρχαιότητος ευρύτερον καὶ ἀγερωχότερον εἶχε τὸ κράτος ἢ ἡ τῶν περιδόξων δεσποτῶν τοῦ Ῥωμαϊκοῦ κόσμου; Τὸ πάγιον οἰκοδόμημα τῆς ἰσχύος των ἔσχε χιλίων περίπου ἐτῶν αὐξήσιν, καὶ ἐδέησαν τρισκαίδεκά που αἰῶνες ἐπαναστάσεων καὶ βαρβαρικῶν εἰσδρομῶν πρὸς ὀλοσχερῇ αὐτοῦ ἐξαφάνισιν. Ἐὰν τὰ πρῶτα αὐτοῦ χρονικά ἠτιμάσθησαν ὑπὸ τῶν ἐγκλημάτων